

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2¹/₂ korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadóhivatal:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petitsor térfogata . . . . . 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Szent István napján.

A középkornak abban a századában, mikor a magyar nemzet letelepedett a Duna—Tisza sávján és a Kárpátok bérczokszorujától övezett földön és föl hagyott a céltalan kalandozásokkal: ekkor született Árpád fejedelmi házából az első sarjadék, a kinek homlokát Krisztus jele és a királyi korona ékesíté.

Egy ezredév készült befejezéséhez Krisztus születése óta s a kereszténység nagy része azt hitte, hogy Krisztus ezredéves uralmával a földi világ élete is bezárul s eljön Krisztus az ég felhőiben végső ítéletet tartani a világ fölött.

Ebből a hitből kifolyólag látjuk, hogy a tizedik század kereszténysége olyan bűnbánó, olyan önsanyargató, olyan alázatos s ez az áramlat kihat és erősödik a következő századok kereszties hadjárataiban.

Sajátságos összetétele volt az a kor az erőnek és a gyöngédségnek, a karok barbár erejének és a szívek belső vallásosságának. Látunk olyan hősokeket, a kik egy csapással kettészelik az ellenséget, de sirva fakadnak a megváltó sírhelyénél.

Ez a kor mindenkifölött becsülte az égieket, úgy hogy szent buzgalomban csaknem elfeledte, hogy a földön él s mivelhogy a menyek országában minden lélek belső értéke szerint mérlegelendő, azért megtörtént, hogy a királyi koronát kevesebbre becsülték a koldusok hiányos öltözeténél és mint Assisi sz. Ferencz, annak örültek, ha mindenki elhagyta őket s minden vagyonukat elosztogatták, mert így annál igazabb lélekkel imádkozhattak: „Miatyánk, ki vagy a mennyekben!”

Ennek az alázatos, mély bensőséges kereszténységnek neveltje szent István, magyarok első királya. Ezt a talajt kell hozzágondolnunk, ha tanulmányozni és megérteni akarjuk őt életében és műveiben.

Akkoriban nem voltak olyan reklám-emberek, mint manapság.

TARCZA.

Válasz idb. Törköly József úrnak.

Rimaszombat, 1908. augusztus hó 14.

Kedves Józsi bácsi!

A kies Tátravidékről „Iglóférdéről” hozzám intézett becses és örömhanganon írott leveled felett nem térhetek napirendre és azt válasz nélkül nem is hagyhatom. A közhangulatból ítélve, megvallo, soraid általános örömet keltettek, nálam különösen és igen meglepett, mert tudom; hogy nem nagyon szeretsz írni, inkább kaláberezni, azután pedig csuda számba illik, hogy egy ember, ki az év 10 hónapját nehéz munkában tölti el, reá érn meg pihenése alatt is írkalni. Örömet fokozta az a körülmény is, hogy mint említéd, ugorkaszegont élünk s ilyenkor jól esik a szerkesztőnek, de még jobban a lapkiadónak, ha váratlanul kap valamit. Értékes soraidal nagy zavarból is segítettél ki bennünket, mert midőn az érkezett, Miklós bácsival, lapunk becsületben megőszült kiadótulajdonosával éppen azon töprengtünk, miképen egészítsük ki a jelen szám tárca-rovátát, úgy: hogy a jövőre is maradjon valami, s ha őszinte akarok lenni, mindre számítottunk, csak erre nem. De hát megtörtént, annak készséggel és örömmel helyt adtunk, s mivel soraid végén azt a kérdést intézed hozzánk, hogy mi újság Batyiban és a Szerkesztőségben? Készséggel megadom reá a választ.

Tőlem sokat ne várj. Az előtt, míg a vonal alatt tárca-alakjában elmélkedtem, viccelődtem, humorizáltam és a romantika mezején is el-elbolyongtam, azt állítják, hogy néha-néha sikerült is valamit megírnom. Mióta azonban szerkesztővé avattatok és a vonal felé emeltetek a vezércikkre rideg és hálátlan mezejére, mit nagyon kevesen szoktak olvasni, azóta kijöttem előbbeni mester-ségem gyakorlatából, s ha a nagynevű Sipulusz szellemi rakétáit nem olvasnám, bizony már e helyen semmit se tudnék írni. Látod, milyen nehezen megy mostan is, és

A ki imádkozni akart, nem szoritkozott arra, hogy a nyilvános isteni tiszteleten úgy igyekezett végezni, hogy minél többen lássák és dicsérik őt, hanem bezárkózott kamarájába és éjnek idején is virrasztott és az ő mennyei atyja régen hallotta az ő lelkének fohászzkodásait, az emberek pedig csak évek mulva, talán csak a halála után tudták meg róla, hogy mennyire szerelett az Istennel társalkodni! Ilyenformán szoktak annak a kornak igaz emberei imádkozni „ajtóbetéve, a hol csak az égi atya lát a rejtekben”, így imádkozott szent István is.

A ki jót akart tenni a szegényekkel vagy bármelyik embertársával, az nem fogadott föl őt—hat kürtöst, hogy azok hirdessék róla, a merre jár, hogy itt jön a nagy jötevő, hanem éjnek éjszakáján fölkel és úgy odalopta a szegény udvarába azt, a mivel akarta segíteni őt, hogy reggelre maga is elfelejtette, a mit cselekedett és olyan leleményes volt az ilyen jó cselekedetek eltitkolásában, hogy hiába küldte volna utána a legnagyobb amerikai ujság — ha lett volna — a maga riporterét, hogy fűrkéssze ki és írjon róla az ujságba.

Igy gyakorolták a jótékonyt abban a korban az igaz emberek, így gyakorolta azt szent István király is számtalan esetben. „Te pedig, mikor alamizsnát adsz, ne tudja a te jobbkezed, mit cselekszik a te balkezed.”

Manapság bizony ez sehogysem egyezik a korszellemmel és örülnünk kell, ha egyáltalán adnak valamit — jó nagy reklám mellett!

A ki tanítani akarta a tudatlanokat és ki akarta elégiteni az igazságért szomjuhozókat, az bizony odament közbük és beszélt velük érthető nyelven, a szeretet nyelvén és ha nagy ur volt, ha király volt, letette addig koronáját, letette urasága jelvényeit és mig lángoló buzgalommal végezte az apostolok tanító hivatását, addig megfeledezett arról, hogy ő ezen a földön nagy ur, hogy egy ország első embere, királya, azt hitte magáról, hogy ő az Üdvözítőnek igehirdető szolgálja. Így végezték akkoriban az apostoli tiszte

képzeld el, Miklós bácsi mily türelmetlenül sétálgat mellett a redakcióban, hogy mikor lesz már vége ennek az epistolának.

Kérded mi újság nálunk? Hát először nincsen ugorka szezon, mert azt teljesen elverte a többszöri jég-eső, e helyett azonban beköszöntött a káposzta- és dinnye-szezon s az örökre kiszáradt csurgó-kút mellett nagy garmadába halmozva terjeszti illatát, mit fűszerez a szintén kiszáradt zeherjei patak konyhahulladékokban és állatmaradványokban gazdag medre és a közeli szappangyár töpörtüs illata.

Másodsor a mi szerkesztőségünk is olyan, mint a koalíció. Egész összességében egy hatalmas munkaszerető és bíró testületnek tünik fel és még többet ígér, egyenként azonban nem sokat produkál.

Dr. Kármán Aladár genialis főmunkatársunk és udvari orvosod már a Balaton habjaiban lubiczkol. En Horváth Zolival egyedül látogatok be a sok munkatárs közül a redakcióba. Dr. Veres Samu kipróbált régi szerkesztőnk is ad valamit, így tehát nem akadunk meg és lenne is miről írni. De megvallo, ebben igen poltron vagyok, mint említéd, s bár a közéletben szeretek az emberekkel összerugni, ezt a „Gömör-Kishont” lap régi jó hírnevének megóvása érdekében a lap hasábjain nem teszem. Meg aztán tudod, hogy Polgármester Laczi, a mi ügyes, agilis munkatársunk és a város feje ezt tőlem nem is érdemelné. Régi tapasztalat az és szokása a vidéki lapoknak, hogy más újdonság hiányában a város ügyeivel foglalkoznak, és a hol nincsen is helyén, ottan is gáncsol keresnek.

Hát hogy a vonal alatt sértési szándék nélkül pár újsággal szolgáljak neked s hogy ne légy meglepve, ha hazaérkezel, mégis írok valamit abban a meggyőződésben, hogy senki részéről nem fogok neheztelésben részesülni.

A város nagyfejű emberei már nagyrészen hazaérkeztek a fürdőzésről, s azt hiszem, a te zsebed állotta legtöbbször a távollétét és te leszel az utolsó, ki haza fogsz érkezni Csutorániába.

A katolikus templom tornyát távolléted alatt tel-

és így tett szent István király is, mint életírásában olvassuk s ezért kapta az „apostoli” címet a magyar királyság, mert az első király népének apostola volt.

Manapság az ilyen munka többnyire visszatevőnek látszanék, hiszen már az is feltűnést kelt a mi uri korunkban, ha egy hivatásból tanító férfiú maga viszi a könyveit az utcán, mi magyarok annyira nagyságosok lettünk újabb időben valamennyien.

„Mondják: kisebbedünk, fogyunk! igaz e? nem! Sőt mind nagyságosok levünk nagy hirtelen!”

No de nem akarom csalánnal végigcsiklandozni korunk valamennyi hibáját, csak azt akarom fölfoghatóvá tenni, hogy milyen más korszellem hatása alatt élünk mi és hogy ez mennyire elütő a tizedik századnak alázatos, bűnbánó, bensőséges kereszténységétől, a melynek talaján szent István nevelkedett. Azért a komoly, gondos figyelő a mai korszellem áramlatai között is föl tudja fedezni az igaz embereket, a kik manapság is olyanforma nyomokon járnak, mint szent István idejében, csak hogy kevesebb titokszerűséggel, nem a reklám miatt, hanem hogy jó példát adjanak. Mert a mi korunknak inkább a jó példára van szüksége, mert most rengeteg az, a mi a föld göröngyeihez vonz, igen kevés az égi törekvés és az a kevés is gyöngé, szintelen.

Szent István idejében ellenkezőleg volt. Akkor a korszellem magával ragadta az embert az égiek felé, az eszmények felé, akkor az egész világ tele volt jó példával, a mi hibája volt, az is abban állott, hogy a földi életéről megfeledezett, vagy hogy nyers szilajságában durvább, barbárabb módon élt, nem kereste a finom érintkezéseket. Akkoriban könnyen levágták a fülét, orrát, kezét a bűnösnek, így rendelte azt a korszellemtől sugallt törvény, maga szent István törvénye is. Szemet kiszurni, fülbe ólmot önteni, és együtt járt a középkor félig művelt, szilaj, barbár népeinek szokásával, a mely nem sokba vette a testi fájdalmakat. Ilyeneket ne is csodálkozunk,

jesen újra építették. A szakértők azt állítják, hogy a torony karszubb lett, mint volt, de a kereszt egy kissé elfordult a régi egyszerű kálmánista torony aranyos csillagától és az Engel Dolfi keresztet boltjától. Sokan malicziából azt is állítják, hogy a takarékpénztár felé fordították kissé a keresztet. Ezt teljességgel nem tudjuk megérteni, mert a vallásalap fedezte a költségeket. Utána következnek újja születésében a régi Három Róza vendéglő, melynek a Katholikó—Dulio—Miató—Borbátó pénztáratra szóló hátsó homlokzata is csupa figyelemből a Hungária lelkesítő feliratot kapta, melyet úgy hallottuk, hogy a rozsnnyói székeskáptalani templomdiszító és festő aranyozott.

A régi tűzérkaszárnyán, illetve néhai leányiskolán napok óta kőmíves csákány végzi a romboló munkát, mert nemsokára az új posta és az új kariatól költözik be oda, mert a régi már nagyon nehéz és nagy zajjal, éktelen trombita szóval döcög a vasúthoz. Ez épületben az emeleten lesz vagy az iparostanoncz-iskola, vagy a nyomorék-gyermekotthon, de ez még a jövő zenéje.

A vásártéren napok óta egy nagyon látogatott Mozi fényes ívlámpái világítják be az új acélgárnak már magasra nőtt falait a közönség ámulatára. Ez polgármesterünknek oly ügyes ténykedése volt, hogy ha nem telepedik le véletlenül a mozi, csak akkor szerettünk volna tudomást a nagyszerű ipartelepről, midőn a porólók döngése folytán földrengés következett volna be és a Rima medréből kikelve az Erzsébet-teret hasította volna ketté, hogy az ottan bóbiskoló kofákat és a legelőről hazatérő zöldseghulladékok szedegető teheneket a csutorásba sodorta volna.

Hogy közben a magam szórakozásáról is írjak valamit, naponként este én is a moziban ásitozom, egy este mint szerkesztő, másik este pedig mint tűzoltó, persze tiszteletjeggyel.

A pletykapadon van azonban a legnagyobb mozgalom. Megsúgom, e helyről kiindulva sztrájk van készülében a mézárások ellen. A főzinkosokat nem árusol el, mert könnyen neheztelő egyének. A kaszinóban a megszokott üresség és unalom uralog.

hiszen még 150 évvel ezelőtt boszorkányokat égettek nemcsak Szegeden, hanem a művelt Németországban is! Szent István kora pedig több mint 900 évvel mögöttünk van már.

Szent István munkája erőteljes, alapvető munka volt.

A hid pilléreihez bizony a legnagyobb, leg-erősebb köveket válogatják és a legeslegerősebbeket oda, a hol a vízbe az alapot rakják le, másként elsodorná a folyam és az áradat ledöntené a hidat.

Ime, előttünk áll a számtalan viharral megküzdött hid — az ezredéve felé közeledő keresztény magyar királyság, a melynek alapköveit Szent István rakta le az európai néptörténelem folyamába és hogy jól, erősen lerakta azokat, mutatja az a körülmény, hogy 900 év elmúltával is életerős az ő műve, bár már egynehányszor azt hitték, hogy lerombolták azt. De a pillérek erősek, az alapok hatalmasak: dacolnak az árral, dacolnak a néptörténelem sodró folyamával, megállják szilárdul helyüket és ez alapokon, ha leomlik is a hid egyik-másik íve, újra lehet építeni. De nélkül az alap nélkül nem!

És ez a mai nemzeti ünnepnek tanúsága, a mely sugárzó betűkkel ragyog végig a négy folyó mentén Kárpátoktól Adriáig.

Többféle nyelv különzi el e hazának népeit, de azért nem szükséges egymással szemben állaniok, megértik egymást a szent István nyelvén, a szent István alapján s ez a kereszténység, a keresztény szeretet.

Vallásilag is több felekezetre van tagolva ez ország népeisége, de mind egy Istent imád. Nem szükséges egymás ellen törniök: megértetik egymást, közeledhetnek egymás felé szent István alapján s ez a kereszténység, a keresztény szeretet.

S annyival inkább utalja őket erre szent István nemzeti ünnepe, mert első királyunk idejében nem volt még meg a felekezeti tagoltság, sem a nyelvi kütömböséget nem ismerték, úgy, mint ma: magyar volt és keresztény sz. István nemzete.

Annak az ősi erőteljes, benső, mélyes keresztségnek szelleme hassa át ezen az ünnepen minden igaz magyarnak lelkét, hogy azt keressük, a mi egymáshoz kapcsol bennünket s ne azt, ami eltávolít egymástól és ragaszkodjunk teljes lelki erőnkkel ahhoz az alaphoz, a mit szent István 900 év előtt épített, mert csak azon az alapon áll fenn a jövőben is ez a „népek óceánján hullámtól vert sziget”: Magyarország.

— hz —

Iskolai értesítés.

A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban az 1908—9 ik tanév a következő sorrendben veszi kezdetét: Aug. 30—31-én javító vizsgálatok. Szept. 1—4. a tanulók beírása.

5-én d. e. 9 órakor az iskolai év megnyitása. Ugyancsak e tanév elején tartatnak meg a kerületi érettségi vizsgálatok, még pedig: szept. 2., 3., 4-én írásbeli, 7., 8., 9-én szóbeli vizsgálatok.

Beírási díjak az I. félévben: tandíj 30 kor., felvételi díj 4 kor., iskolai alap 2 kor., nyugdíjalap 6 kor., bizonyítvány, könyvtár és bélyegdíj 4 kor., felszerelési díj 2 kor., gyógyilleték 2 kor., összesen 50 korona. A róm. kath. növendékek vallástandija 5 kor., az izraeliták

A lawn-tennis pályán és a városkerti jó hírnévnek örvendő vendéglőben élénk pezsgőélet uralkodik és mi nagycsoda, nagy a békesség is. Az idén azonban nem tenniseversenyre, de a *dusai* herceg lovaival való versenyfutásra trennirózzák magukat.

A *Tompa* szállodában az élet mindig a régi. A *Kossuth asztal-társaság* élén az örök jókedélyű *Papával* él és virágzik, kézbe pedig nagyokat *Brümmöl*. A mai nap, a vidék ember- és állategészségügyi órei tartottak ottan nagyobb szabásu bankettet, s mint mondják, az volt összejövetelük célja, hogyan lehetne az állatok temetőjét a modern kor igényeinek megfelelőleg a jövőben berendezni.

Valamit emlegetél soraidban hitelügyeidről is. Erről, minket illetőleg, nem sok jót írhatok, mert úgy hallom, hogy az új végr-hajtási novella általános rázkódást idézett elő. Minek kis szelét már én is éreztem és az ügyvédek látva a jövő veszedelmét sietnek míg idejük van jóllakni.

Uramfia, a legnagyobb újságról majd elfeledkeztem. Képzeld, vízvezeték és csatornázás létesítése céljából a város területét két budapesti vízi patkány lejtőmérezte. Erről nem írok többet, nehogy keserűen csalódjal.

Fogy a *Miklós* bácsi türelme, bár már nem adta-teremtették, mert legügyesebb szedőnk: a kis *Józka* felszabadult. De fogynak az én gondolataim is és ezek után zárom soraimat.

Fogadd a viszontlátásig mindnyájunk őszinte baráti szívből eredő meleg üdvözlését.

Őszinte hived:

Komáromy István, f. szerkesztő.

Túl a gömői határokon.

Írta: HORVÁTH ZOLTÁN.

(Vége)

Az üreg egyik sziklafalán hatalmas fa gyökerei terpeszkednek, ha jól emlékszem, juharfa volt, de lehet, hogy bükk. Ki merne arra fölmászni és az üregbe bete

iskolai alapra 2 koronát fizetnek a fenti díjakon felül. A II. félévben a tandíj 30 kor.

Jó magaviseletű, szegény és jeles tanulók tandíj-kedvezményben is részesülhetnek, de a 20 kor. illeték fizetése alól senki sem menthető föl.

A tápintézeti díj (ebéd, vacsora) egész évre 140 kor., mely szegénység esetén havonként is fizethető.

Ismételve felhívom az érdekelteket szülők és gyámok figyelmét arra, hogy tanulók számára szállást csak az igazgató beleegyezésével fogadhatnak. Viszont — kellemtelenségek elkerülése céljából — a szállásadók is ebbeli szándékukat jelentsék be az igazgatói irodában. Be nem jelentett s orvosilag meg nem vizsgált szállásokon — az igazgató-tanács június 20-iki határozata értelmében — tanulóknak lakni nem szabad.

Rimaszombat, 1908. augusztus 15. én.

Dr. Veress Samu, főgimn. igazgató.

Meghívó. A gömői ág. hitv. ev. egyházmegyei tanító egyesület 1908. évi aug. 23—24 napjain tartja a jolsvai nemes egyház kebelében, folyó évi rendes közgyűlését, melyre az egyesület tagjai és a tanúgy barátai tisztelettel meghívotnak. Jolsván, 1908. augusztus 10. én. Az elnökség.

I. A közgyűlés sorrendje: 1. Augusztus hó 23. án d. u. 6 órakor előértekezlet a városháza tanácstermében. — 2. Augusztus hó 23. án esti 8 órakor ismerkedési estély a „Korona” vendéglő termeiben. — 3. Augusztus hó 24-én reggeli 7 órakor a kiküldött bizottságok működése. — 4. Augusztus hó 24. én reggeli 8 órakor a tanúgyi kiállítás megtekintése. — 5. Augusztus hó 24. én reggeli 9 órakor közgyűlés az ev. templomban. — 6. Augusztus hó 24. én déli 12 órakor közeled a városi fürdő helyiségében.

A közgyűlés tárgysorozata: 1. „Erős vár a mi Istenünk” elneklése. — 2. Elnöki megnyitó. — 3. Az előértekezlet jegyzőkönyve szerint a közgyűlés megalakulása. — 4. Az egyesület évi működéséről szóló főjegyzői jelentés. — 5. „A tanító önképzésének jelentősége” cz. tételt előadja: Ehn József. — 6. „A tiszai egyházkerületi tanítóegyesület alapszabálya” bemutatja: Eröss Samu. — 7. A kiküldött bizottságok jelentése. Tisztujtás. — 8. „A fogalmazás kezelése tekintettel az új állami tantervre” cz. tételtől értekeznek: Valint András. — 9. A körök és választmány indítványainak tárgyalása. — 10. Folyó ügyek elintézése. — 11. Elnöki be-rekesztő és „Hymnus” elneklése.

Tudomásul: 1. A tanúgyi kiállításra szóló tárgyak f. hó 20-ig az elnökség ezimére küldendők. — 2. Az elszállásolás és a közeledben való részvétel iránti jelentkezések f. hó 22. ig nagys. Baltázár János bizotts. elnök urhoz intézendők.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. *Holló* Barnabás hírneves szobrász, vármegyénk szülőtte családjával együtt Felsőbálgon időzik ottani rokonánál *Kovács* Kálmán Coburg hercegi intézőnél.

Baksay Sándor, a dunamenti ref. egyházkerület püspöke, a mai irói nemzedék egyik legkiválóbb tagja, ki feleségével néhány hetet a csizi fürdőn töltött, a mult szerdán meglátogatta rimaszombati rokonait és ismerőseit. A jeles író és főpap elő sorban az öreg *Baksay* Pista bácsit kereste fel, kihez nemcsak rokoni kötelekek, hanem évtizedek óta tartó szives barátság fűzi, kit az előhaladott korról járó testi gyengeség nem akadályozott abban, hogy régi kedves barátjával néhány óráig a legszivesebben diskuráljon azokról a kedves régi jó időről, melyeknek emlékezetét mi 40—50 éves fiatal emberek még nem tudjuk megőrizni. A délutáni órákban az ősz főpap nejjével együtt látogatást tett a *Baksay* család többi tagjainál, *Baksay* Józsefnél dr. *Baksay* Dezsőnél, *Eperjessy* Józsefnél s fölkereste dr. *Veres* Samu főgimnáziumi igazgatót is, majd az esti 7 órai vonattal *Vattay* László rimaszécsi lelkész társaságában az előkelő vendégek visszautaztak Csizbe, honnan ma vasárnap térnek haza Künszetmiklóstra.

kinteni, de ha félreeszük, összerúzott tagokkal zuhanhat alá a szédítő mély üregbe, a hova a kő vagy 5 másodperc alatt ér le, ha egyenesen eltaláljuk az üreg közepét és nem ütődik az oldalfalakra. Jeles kutatónk: *Siegmeth* kárpátgyógyászati ügyvivő alelnök ur megmérte mérőórnál ennek a szombolyka a mélységét és 74 méternek találta. Tehát mélyebb egy közönséges torony magasságánál!

Az egyik szombolyba, mint mondják, régebben megpróbált leereszkedni egy vakmerő ember gerendára kötött kötélen, de a kötélen elszakadt s azóta nem akad újabb vállalkozó. Bizony tökéletes gépezet és nagy elszántság is kellene hozzá!

De a szombolykán kívül van még más érdekes is a környéken. Ott van Szádvár, a melynek orma odalát-szólt *Komjátiba*.

De meg kellett néznünk az *Osztramos* hegyet *Rákó* mellett. Ez az *Osztramos* nem egészen 400 m. magas élesen különvált tarajforma orom, a mely a természeti erők vad forradalmairól tanuskodik. Van is benne érez, még pedig vasérc bôven, bányásszák vagy 3 helyen. Az új bányába be is tekintettünk, de épen szünetelt a munka. Hanem érezet láttunk nagy tömegben.

A legújabb tárna oldalfalai és boltozata hatalmas vasérből álló, többnyire limonit sziklák. Érdekes kristályos mészkövet is találhatunk ezekben a bányákban.

A hegy derekán víz egy ut lassu emelkedéssel fölfelé, közepe táján egy barlangféle üreg is látható. Az ut jó karban van, de az itt-amott elhelyezett padok elkorhadva összeomlottak, mióta a párbajban elhalt *Keglevich* gróf nem jár ide többé pihenőre. Az ényeszet, a pusztulás szelleme lebeg a hegy tövében lévő park és tó környékén is. Itt van a grófnak kedvelt *rákói kastélya*. Csak a szőlők nincsenek elhagyatva, hanem már azok fölött a füves, sziklás térség fel az *Osztramos* tarajáig térdig érő fűvével arra mutat, hogy nem legelteti senki.

Fenn az oromról szép kilátás nyílik a *Bódva* kanyargós folyására és kies völgyére, valamint a gömői fensíkokra és a távolabbi hegyekre. Lejövotkor az összeomlott padok eszembe juttatták az ókori szent bölcsnek

A vármegyéről. A vármegye közig. bizottsága f. hó 10. én tartotta rendes havi ülését *Fáy* Gyula főispán elnökölete alatt. A rendes folyó ügyeken kívül figyelmet érdemlő tárgy volt az alispán azon jelentése, hogy „Téski” pusztán kiűtött a hasított körmü állatok között a ragadós száj- és körömfájás s ennek tovább terjedése céljából a legszigorubb intézkedéseket vette foganatba. Mennyiben azonban az ily szigoru intézkedéseket nem szivesen fogadja a gazdaközönség, a bizottság részéről külön is kér intézkedést. A bizottság saját részéről is elrendeli a szigoritást és e célból öröket rendel kiállítani a pusztá határában. Azóta kapta az alispán *Liptó* vármegye alispánjától az értesítést, hogy ottan is kiűtött e veszedelmes baj. Szomszédokról lévén szó, ajánljuk a hatóságok figyelmébe.

Eljegyzés. Dr. *Weinberger* Rezső helybeli fiatal jöhrü ügyvéd, az izraelita nőegylet jegyzője eljegyezte *Brauner* Mór csaczi földbirtokos és fakereskedő kedves és szép leányát: *Minkát*.

Hangverseny a nemesradnóti tüzkarosultak javára. Lélekemelő s minden tekintetben fenyesen sikerült hangversenyt rendezett *Szepesfelsőzug* (*Ruschbach*) fürdőközönsége a nemesradnóti tüzkarosultak javára. E hangversenyt nem a részvét hozta össze, nem is a jótékonyág gyakorlásának pusztá ténye, hanem az a tántoríthatatlan szeretet, mellyel minden magyar viseltetik koszorús költönek, a gyermekek kedvence, *Pósa* Lajos iránt. Mert *Pósa* Lajos s az ő kis faluja elváhatatlanok. Örömben, búban osztozkodnak, egymás bánatát közösen hordozzák. A ki *Pósa* Lajost szereti, szereti *Nemesradnót* is, hol a legjobb, a leghálásabb gyermek bölcsője ringott, s melynek sarkertjében a legnemesebb anyai szív porladt. A legutóbbi tűzvész nem kímélte meg *Pósa* bácsi csendes hajlékát sem s mint maga mondja:

„Hajléktalan lettem én is
Őseimnek szent helyén...
Három égett vén akasztá
Meredez rám feketén.”

A fájdalmas hang elhatott a Magas Tára bércei alatt fekvő kies fürdőhelyre, hol *Báthory* Andor késmárki lyc. tanár és földink lelkes kezdeményezésére a fürdőközönség osztatlan részvételével megható s kedves hangversenyt rögtönzött az elhamvadtt *Tusculánum* főlegélyezésére. Valóban megható s kegyeletes ünnepély volt ez, mert még a kisded gyermekesereg is a legnagyobb készséggel s szeretettel hozta össze filléreit, a mikor a kedves *Pósa* bácsi falucskájának veszedelméről értesült. A hangversenyen közreműködtek: *He* czezh *Mártuska*, *Székely* Sárika, *Reichel* Mariska és *Báthory* Andor szavallattal *Hercegh* Nusika, *Nagyvárad* *Winkler* Márta, dr. *Macsik* Szilárdné, *Hercegh* Bertalanné, *Szenczy* Gábor, *Hercegh* Bertalan, *Propper* Sándor és *Rósz* Zoltán zene-és énekszámokkal, valamint *Havas* István felolvasással. A fényesen sikerült hangversenyt egy kedves ölkép zárta be, melyben virágfüzerek közt a fürdő egész gyermekeserege részt vett s mindegyik az „Az én újságom”-at tartotta kezében, miközben az egyik kis lányka *Pósa* Lajos „Rómok közt” cz. költeményét szavallta. A gondos rendezés özv. *Rószay* Emilné, *Báthory* Andor és *Havas* István fáradozását dicséri. Vajha filléreinkkel enyhíthetnők a tüzkarosultak fájdalmát s inségét, őszinte szeretettelünkkel koszorús költönek bánatát! Vajha példánk követőkre találna s akkor *Nemesradnót* szebb lesz, mint volt! Akkor újra virágzik az elpusztult virágos kert s benne a rozsmaring, a tulipán s a rózsá, s vissza tér a csűr és az ezez elűzött lakója *Mi* Szepességen lakó gömöriek azon kérelemmel küldjük esdő szavunkat: „Adjatok, adjatok, a mit Isten adott!”

Halálozások. Folyó hó 8-án temették el nagy részvét mellett *Varga* Péter volt rappi r. kath. plébánost *Füleken*. Nevezett plébános a régebbi időben *Rimaszombatban* káplánkodott.

Ugyancsak e hó 10. én halt el *Horváth* János, rimaszombati születésű, losonezi r. kath. kántortanító.

Lapunk zártakor kapjuk a gyászírt, hogy egy tisztos polgárosszonyunk özv. *Hruska* Jánosné *Balatonföldre*n, hová gyógyulni ment, f. hó 14. én hirtelen elhunyt.

mondását: sic transit gloria mundi, vagyis magyarul: így mulik el a világ dicőssége!

Ennyit látni elég volt egy napra. Másnap *Torna* város és vár megtekintése volt soron. Ide kocsin utazunk és utközben megismerkedünk a híres tornai széllal, a mely az Alsó hegy tövében elemi erővel tört elő velünk szemközt s láttuk éjjeli művét: a szétszórt buzakereszteket; némelyik kéve száz méterre is ledobva eredeti helyétől az út szélén vagy a szomszéd luczernás közepén hevert.

Torna városa nem nagy, csak néhány utcából áll, de kiesiségéhez képest elég csinos, van szép széles fő-uteczája fasorokkal, néhány évtizeddel ezelött megyei székhely volt, de beolvastották *Tornamegyét* *Abaujba*, 2—3 hegyi községet pedig *Gömörhöz* csatoltak. A régi megyeháza most városház. Van a város felső oldalán egy régi *Bebek* féle kastély halastóval a kertben.

A városon kívül dombon áll a templom, várfomára körülkerítve magas kőfallal, a melynek udvara még pár évtizeddel ezelött is temetkező hely volt, egyes sírokat most is gondoloznak. Az új temető a domb tulsó oldalán látható. A templomról azt mondják, hogy az *Árpád* házi királyok korából való, a mit az építkezési mód igazolni látszik, mert a gót csúszsives és a román ízlés megegyeztetése tünt föl rövid áttekintésünk alatt, ez az ugynevezett korai román styl abban az időben divatozott.

Ha a várba akarunk jutni, úgy le kell ereszkedni a várértérre, onnan fölmenni a szőlők utjaira, mert azok a várhegy oldalába települtek. Ha a szőlőkől kiérünk, sziklás utra jutunk, a hol a sziklakba mélyen bevésve látjuk a kerekék nyomait, haidan ágyukat és szekereket vontattak föl a várba. De innen úgy vezet föl az ut, hogy az *Áji* völgy felől fuvó heves szél majd lesöpri az embert. De megküzdünk evvel is s fölérünk az eléggé ép váromokhoz, vizsgáljuk a repedező falakat s az omladozó íveket, de a várudvart benőttek a bokrok, alig lehet áttörni a sűrűjökön, míg a falakról is csúszogó egyes bokrok ágai, a kövek közé verve gyökereiket, így kivált egy apró vad meggyforma elég gyakori ott. Körül-

As Eötvös-alap tisztújító közgyűlése Az Eötvös-alap folyó évi augusztus hó 22 én Budapesten tartja általános tisztújító közgyűlését, választja a „Ferencz József Tanítók Háza“ gondnokát, amely állás Józsa Mihály lemondása folytán megüresedett. Nem lehet közömbös egyikünk előtt sem az, hogy kikre bizzuk nagy áldozatok árán megteremtett és fenntartott intézményünk vezetését. Nagy körültekintéssel kell ezt a kérdést kezelni és megoldanunk. A mai vezetőség megérdemli az elismerést, újabb megválasztások esetére bizalommal nézhetünk az Eötvös-alap jövője elé, mert annak általuk megteremtett jelene elég garanciát nyújt. Minket a tisztikar megválasztásából kizárólag az érdekeli, ki lesz megválasztva az Eötvös-alap gondnoki állásra? Pályáztak erre az állásra 11-en. Valamennyien megérdemlik elismerésünket azért, hogy bátorságuk volt a mai áldatlan viszonyok között vállalkozni erre a nehéz állásra. A mi jelöltünk *Meszlényi Zoltán* ny. kir. segédintézmény-elő, a kit karaktere, reá természete, udvarias, előkelő modora, tanítói és nevelői tapintata, széles látókörre erre az állásra minősítene s akire nyugodt lélekkel bizhatnánk gyermekeink gondozását és irányítását. *Meszlényi Zoltán*nak reátermészetén kívül érdemei is vannak. Olyan teremtés volt és munkásságát fejtett és fejt ki az Eötvös-alap érdekében, amiből igen szép haszna volt a múltban s lesz a jövőben, tette és teszi önzetlenül, a miért is feltétlenül megérdemli az elismerést, s ha ez az elismerés az ő megválasztásában jutna kifejezésre, azaz az Eötvös-alap csak önmagának tenne hasznos szolgálatot. Bizalommal nézünk az Eötvös-alap folyó évi augusztus hó 22-én tartandó tisztújító közgyűlése elé, s biztosra vesszük, hogy valamennyi állásra oda való embereket fog megválasztani, a gondnoki állást pedig a mi jelöltünkkel *Meszlényi Zoltán*nal tölti be, aki erre egyéni tulajdonságai s érdemeiért fogva oda való. S azért arra kérünk benneteket, jöjjetek fel minél nagyobb számban, szavazatok velünk, válasszátok meg a „Ferencz József Tanítók Háza“ gondnokának. (B—t.)

Tennis-mulatság A helybeli tennis társaság szerdán, folyó hó 19-én este a városkerti vendéglő helyiségében igen sikerültnek ígérkező rögtönzött, vacsorával egybekötött táncmulatságot rendez. A mulatságra sokan készülnek, s ismerve az ügyes fiataloságot, az minden bizonynyal jól fog sikerülni.

A villamos színhásról. A múlt kedden és szerdán Jézus életét és kinszenvedését mutattak be a villamos színház mozgófényképeiben nagyszámu nézőközönség jelenlétében. Intelligensebb közönségünk kisebb számmal nézte ezeket a bibliai képeket a változó idő miatt-e vagy mert úgy tartja, hogy eléggé ismeri ezt a dolgot templomi és egyéb képekből. Pedig elmondhatjuk, hogy vallásos műveltséget szerettek e képek azoknak is, a kik a szentírás tudományokba és a velük összefüggő művészetben mélyebb jártasságra tettek szert. Mégis más magunk előtt látni az eseményt lehetőleg hű eleven képekben, mint egy egy jelenetet mozdulatlanul a holt vásznon megörökítve. Különösen meglepő volt az anyagi és egyéb jelenések illuziózerű föltűnése és eltűnése. Az előadáshoz cigányzenekarunk magyar darabokat játszott halikán, csendesen. Ezek megválasztása azonban már nem felelt meg a mélyen vallásos hangulatnak, mert például trivialis kontraszt keletkezik, ha Jézus menyemeneteléhez azt halljuk játszani: „Nagy a feje busuljon a ló“, „Gombház hej, ha leszakad“ stb. Ez magában igen szép lehet, de oda sehogy sem illik. Nem lett volna helyesebb e helyett vallásos hangulatú, kesergő kurucz nótákat huzni, vagy a vallásos népének köréből adni odaillő zenét? Mert a képek tényleg mélyenjáró vallásos hangulatot keltekkel többnyire megkapó elevenségükkel és hűségükkel úgy, hogy azt hisszük, nem igen láttott szebbet e nemből más, csak az, a ki jelen volt valaha a tiz évenként szokásos világhírű színházakon Oberammergauban, Bajorországban! Még azt sem hagyhatjuk megjegyzés nélkül, hogy a vetítő gépet kezelő ne legyen olyan szeszélyes, mint gyakran tapasztaljuk és hogy a kikialtó jobban tanulja meg a képek tartalmát s ne tegye pl. az utolsó vacsorán Mészert Jézusnak jobbára, mert így a közönség — jobban tudja — és nevetett rajta.

Táncmulatságok. A sárospataki főiskola Gőmőri hitván- és joghallgatói 1908 évi augusztus 16-án

Tornalján az új ipartestület nyári táncbelyiségében jótékonyzéli táncmulatságot rendez. Kezdete este 8 órakor. Személyjegye 2 kor., családjegye 5 korona.

A jolsvai iparos ifjak 1908. évi augusztus 16-án a „Füldökert“ összes helyiségeiben a kiscréczei tűzvész károsultjai javára világpósta, confetti, serpentincsa, tombola, vásár, tűzijáték és kivilágítással összekötött jótékonyzéli nyári táncmulatságot rendeznek. A mulatság délután 4 órakor kezdődik és tart reggelig 1 kor. 20 fillér személyenkénti belépő díj mellett.

Szinielőadás. A rimatamásfalvai „Petőfi-egylet“ dr. *Habán Mihály* tanár rendezése alatt folyó hó 16-án „Az uszai gyöngy“ című népszínművet adja elő. Az előadás iránt oly nagy az érdeklődés, hogy már minden jegy elfogyott.

Csendélet városunkban. Dacára az erőlyes közigazgatási hatóságai intézkedéseknek, csak nem tudunk szabadulni a kóbor oláh cigányok vad esordájától. Ma egy hete épen annak, hogy a d. u. órákban óriási láрма keletkezett a Forgács-utcában a vármegyei közkórházzal szemben. A láрма oka az volt, hogy az oláh cigányok valahol a város területén, vagy azon kívül jól összeverekedtek és a plesuros csatavesztettek a kórházba siettek orvosi segítségért. A győztesek nem elégedtek meg azzal, hogy alaposan helyben hagyták a gyengébbeket, de lesbe álltak és midőn ezek bekötözve a kórházból kijöttek asszonyostól együtt ismét rajtuk ütöttek. A verekedés folyt az utca rémületére és botrányára és hogy emberhalál nem lett, csak annak köszönhető, hogy a csendőrségi laktanya is épen ottan van, s onnan két csendőrfegyverbe lépve szurony elé állítva kísérté be az illetőket a hűvösre. Ez alkalommal hallottunk hangokat a rendőrség ellen, hogy nem volt jelen. Hogy régen milyen volt a rendőrség, arról nem beszélünk, mert oly csekély fizetés mellett, melyben régebben rendőrségünk részesült, egy ember nem szentelhetné egész életét és egészségét a sokat hánytorgatott nehéz szolgálatnak. Ma már azonban nem lehet panasz rendőrségünk ellen csak annyiban, hogy még ma is kicsi a létszám. Ennek azonban nem a szolgálatot tevő rendőrség, illetve a kapitányság az oka, de a város bevételi forrásainak elégtelensége. Nem követelhetjük tehát, hogy minden ház előtt egy rendőr álljon, mikor annyi sinec, hogy minden utcába essék egy. Ismerve a törvényeket és a rendőrség hatáskörét, ebben és nem a rendőrből keressük a hibát. A rendőrt fel- esküdtetik, cifra egyenruhát adnak reá, karddal és forgó pisztollyal is ellátják, de ha használni meri, jaj akkor neki, feljelentik a büntető bíróságnál, tetejébe még fegyverrel is kap és alig lehet a büntetéstől megmenteni. Hiszen nap-nap mellett fordul elő, hogy éjjeli kávéházi alakok inszultálják éjjeli szolgálatot teljesítő rendőreinket, és tehetetlenek ezekkel szemben. Sőt bizonyan állítjuk, hogy a békésen alvó tisztességes polgárok nyugalmát sem tudják megvédeni ezek ellen. Szemtanuk beszélnek, hogy egy helybeli eselédszerző, kiről azonban az a hír kering, hogy leánykereskedéssel foglalkozik, csak nem régen a vasutnál szidalmazott egy rendőrt és a közönség a helyett, hogy az illetőt rendre intette volna, még a rendőrt ítélte el és feljelentéssel fenyegette ezért, mert sértegetni engedte magát. Jaj annak a rendőrnek, ki valamit mer tenni, mert akkor igazságtalansul másról nem csak a brutálitástól tudunk beszélni. Ma egy bíró látja, hogy a köztéren botrányos verekedés van, első szava az lesz, hol a rendőr. Ha nem érkezik tüstént a helyszínre és nem lép közbe erőlyesen, megjegyzése az: „Ezek a mihasznák“. Ha azonban valakinek vér aláfutása támad, hamar az orvoshoz látteletert, jön a feljelentés, kitűzik a nagy tárgyalást, kihallgatnak egy esomó hamis tanút, meghallgatnak egy orvosi tanácsot és a bíró, ki látta az esetet és maga szóltal fel először, alig tudja a szigorú büntetéstől a rendőrt megmenteni; jövőre azonban jól lefordja, hogy óvakodjon eféle eljárástól. Ezek után kérdjük tehát, minek a rendőr és minek annak a fegyver? Másra nem, csak az önvédelemre. Ehez azonban joga van mindenkinek és akkor tessék polgári rendőrséget szervezni, azzal több eredményt fogunk elérni, mert az lineselni fogja az arra érdemeseket és a bíróság nem fogja tudni megállapítani, hogy ki a tettes. Ezért mentették meg a kötéltől a dános haramiákat is. Mi tehát nem tartunk azokkal, kiknek a rendőrségtől tartani va-

lójuk van és kik ezért terrorizálják a közönséget és rendőrséget. Mi igen is védelembe vesszük a rendőrséget és aggódunk azon, hogy hová fog fejlődni a humanizmus és a salon-bírói igazságszolgáltatás.

Exhumálás Hisnyón. Még az 1908. évi jan. hó 25. napján történt, hogy Hisnyón *Hrivnyák György* az apósát, *Klementisz Márton* ittas állapotban a földre teperte és megverte, még pedig oly súlyosan, hogy az illető bordatörést is szenvedett, mi okból a helybeli kir. ügyészség vádat emelt *Hrivnyák György* ellen súlyos testi sértés büntetése miatt, annál is inkább, mert a kiállított orvosi láttelelet a sértett tuberculosisára való tekintettel a szenvedett sérüléseket esetleg haláltokozóknak véleményezte. A terhelt által a kir. ügyészség vádirata ellen beadott kifogásoknak a kir. törvényszék vádtanácsa előtt megtartott tárgyalásán azután kiderült, hogy *Klementisz Márton* időközben elhalt, mi okból a kir. ügyészség indítványa folytán a kir. törvényszék vizsgálóbírája elrendelte a *Klementisz Márton* hullájának az exhumálását és orvos-törvényszéki felboncolását. Az 1908. évi augusztus hó 15. napján dr. *Musotter Miklós* vizsgálóbíró, *Penyigey Manczur Lajos* kir. ügyész, dr. *Zehery István* és dr. *Bleier Leó* orvosszakértők közbenjöttével a helyszínen megtartandó boncolás lesz hivatta az érdekes bűntényben megállapítani, hogy *Klementisz Márton* elhalálása a szenvedett sérülésekkel okozati összefüggésben van-e, mert az esetben terheltnék a családi perpatvar jegyében indult cselekménye súlyos büntetőjogi megtorlást vonhat maga után.

Elítelt cigányok. F. hó 8-án a csendőrség egy 30 tagból álló oláhezigány karavánt kísért be a feleli főszolgabírói hivatalhoz. *Madarassy Iván* tb. főszolgabíró azonnal megindította nevezettek ellen az eljárást. A banda tagjaiból, úgy hallottuk, hogy vagy 20 at nyomban becsukásra és illetőségi helyeikre való toloncsolásra ítélte. — Már a cigány is mindegyik valóságos jogtudós, tehát nyomban felebbeztek az alispánhoz, az alispán azonban helyben hagyta a főszolgabíró itéletét. Részünkről azt tartjuk helyesnek, hogy úgy, mint Borsod-megyében az edelényi és sajószentpéteri járásban jár el a közigazgatási hatóság és csendőrség, úgy nálunk is vegyék e módszert elő, vagyis üldözzék és üldöztessék e vad népet, mint a poloskát és akkor vagy megszöknek, vagy letelepednek.

A siker titka. Maradandó sikerre csak az számíthat, a ki valóságos szükségletet elégít ki. A modern fehérmű tisztítása mind inkább bajosabbá vált, mert egyrészt a por és a városok kigőzölgései, a gyári füst és korom a tisztalánítást folyvást növelték, míg a miud inkább szokásosabbá való finom gypatszövet a miud fehérités és az erős dörzsölés által, mit az ósdi fagyuszappannal való mosás szükségel, tétetett tönkre. Es jött a „Schichtszappan“ feltalálása, épen jókor. E szappan majdnem minden erőmegfeszítés nélkül oldja a szennyet és tisztítja a fehérműt alaposan, anélkül, hogy annak szálait megtámadná. De oly sikert ér is el, a mely párját ritkítja. A „Schicht szappanművek“ jelenleg a legnagyobbak az egész európai kontinensen.

Szerkesztői üzenetek.

Tudósítóinknak. Lapunk mai száma a közbe jött ünnepp folytán egy nappal előbb jelenik meg, ennélfogva több későn érkezett tudósításnak és közleménynek csak jövő számunkban adhatunk helyet.

Kereskedő tanulókul
két jó házból való fiu főlvetetik — tót nyelvet bírók előnyben részesülnek — **SZOYKA PÁL**
női kézimunka, rövid-, szövött-, diszmit- és divat-áru üzletében **Rimaszombat.** 10—*

Hirdetmény.

Birtok eladás folytán — az összes juh-, sertés- és növendék szarvasmarha állomány eladó. Megtekinthető **Bakti-pusztán** és ugyanott értekezhetni **Molnár János** gazdatiszttal.

Eladó ház.
Deák Ferencz-utca 22. szám alatt lévő ház szabad kézből eladó. — Értekezhetni lehet **ösv. Gasko Józsefnél** Rózsa utca 20 ik sz. alatt.

Hirdetmény.
Máriássy Andor rakottyasi földbirtokát bérbe adván, a földbirtokon található **összes élő- és holtfelszerelés** és pedig: tenyészbikák, tehének, növendék szarvasmarhák, anyajuhok, ürök, bárányok, (telivér **Ranbuilett**: tenyészanya 64 drb., tenyész egy éves jerke 15 drb., tenyészkos 12 drb., kostoklyó 6 drb.), sertések, igás lovak stb. Továbbá egy szállítható négy lóerős járgány, eséplőgép, gazdasági eszközök és szerszámok szabad kézből eladhatnak. — Jelentkezni lehet szóval vagy írásban tulajdonosnál **Rakottyasón** (u. p.: Bátka), ki készségesen szolgál bővebb felvilágosítással. 1—3

Kiadó.
Az **Andrássy-utca sarkán**, első számú házban **egy bolt azonnal** és egy három szobás **csinos lakás november 1-étől** bérbe adók. **Kossuth-utca 41. számú ház** pedig **eladó.** Venni vagy bérleni kívánók értekezhetnek: 2—* **Andrási, fényképészsze.**

jártuk a várat s gyönyörködtünk a kilátásban, a mely minden oldalra nyíltott, de északra legkevésbé, ott csak Áj falu állott a völgy mélyén s egy bepillantást tehetünk a vadregényes, sziklás Áji völgybe. Délen ott volt a Bódva-völgye sűrűn fekvő községeivel, nyugatra a Torna-patak völgye, a mely a szádélói patakkal egyesül, de a völgy el volt takarva előttünk, kelet felé láttuk Somodit, a rozsnói püspök nyaralójával, tovább Szepsit és egyéb községeket Kassa vidéke felé s a távolban kéklő Hernád melléki hegyeket.

Csak Gőmörből nem látszott ide semmi, mert a környező fensíkok pereme magasabb a tornai várhegynél s így nem engedett erre belátást. Egyedül Rozsnó felé látni a hegyek horpadását, a merre át vezet ide az út. De a vidék kellemesnek, a völgyek kieseknek tünnek fel s elhíhet, hogy IV. Béla és utódai az ország regenerálása közben, a tatárpusztítás után szívesen időztek ezen a felső vidékre központi fekvésű helyen, a hol a völgyek termékenységét minden szükségesséllátta udvaraikat s vadászatra is pompás alkalmak kínálkoztak a közelben. Másnapra volt kitűzve a Szádélói völgy megtekintése. Akkorára kiderült az idő, elállott a szél és így napfényen nézhetők meg ezt a természeti ritkaságot, a melyhez hasonló képződést nem sokat mutat föl a föld alakulása.

Korán reggel indultunk és az Alsó hegy legszélső fokánál láttuk azt a helyet, a hol egy német vállalkozó mézskemenecét épített és tőreli a hegyet. Innen ugyan elláthatja évezredekre Európát messzsel.

Az Alsó hegy végénél kanyarodik az út Udvarnok felé, s a mint egyenest neki vág, bepillantást nyerünk a szádélói völgybe egész a Czukorsüveg nevű hatalmas szikláig. Azután eltűnik a kép, átmenyünk Udvarnokon Szádéló községbe s ott kezdődik a völgy bejárata impozáns kopasz sziklacsoportjaival. A völgyön jó kocsit vezet föl, de gyalog tesszük meg az utat, épen mint az ezerszámra törekvő barkai bucsujárók, a kik mind a vadregényes völgyön hatolnak föl Abauj Torna megyéből a Gőmörmegeyebeli Barkára, hogy ott imádkozzanak az

Üdvözítő anyjának tiszteletére. Pihenés ez nekik az aratási munka közepén s hiszem, hogy a szádélói sziklában fölismerik az Isten ujjának nyomait s ez növeli áhitatos hangulatukat.

A völgyi út szélén patak habjai locsognak a sziklák, itt ott sellőt alkotva s a völgy bokrokkal, fákkal beszegve alul, annál impozánsabban tünteti elő a torony-magasságot tulhaladó sziklák festői csoportjait, a melyek valaha összeérhettek, de a belső gígaszi erők széthasították a fensíkot és a víz tovább mosta, nyalta a mészkövet s most kopasz szirtek merednek az ég felé, óriási méreteikkel elnyomva a szemlélt. Ki tudná mind szóval elmondani? A festő esetje, meg a fotografáló gép szükséges azok szemléltetéséhez. Ott a közepe táján a Czukorsüveg, ez a toronymagas iszonyu tömegű kúp, a mely a közepe táján ferdén megrepedve támaszkodik alapjára. Néha menydörgések, zivatarok után hatalmas szikladarabok om'ának alá a magasból s törmelekeik ott bevernek az út szélén. Az egyik sziklacsopotton oldalprofilban Wekerle fejét pillantjuk meg, nem képzeletben, hanem elég jól fölismerhető módon.

Főlebb hatolva a juharfák, bükkfák nagyobbak lesznek, a fenyő is gyakoribb az oldalakon s hozzá alig férhető helyeken virul a tiszafa. Végül egy sziklakapun tul megszűnik a megragadó sziklacsoportozat, lelapul a völgy két oldala s fenyes erdő áll előttünk a gőmőri határon. Erre nyulik föl a tulsó keleti oldalon az Áji-völgy, a melyre már nem maradt időnk, az hasonló képződmény, de kisebb területen.

Lemenetkor megfordítva láttuk a völgyet, a napfény más világitásaival és más árnyalatokkal tarkított sziklacsoportot. Lenn a patak mellett óskori nép lakhatott, mert a televényből annak cserépdarabjait és eszközeit mossa ki a víz.

Mig leérünk, még egyszer széttekintünk a megragadó sziklacsoportokon, visszatétekintünk rá a távolból, gondolatokba mélyedve, majd eltűnik az egész emlékeink közé a kies Bódva völgyével és a tornai várral együtt, saját lelkünk belső világát népesítve új képek csoportjaival.

Vásári helypénzszedési jog bérbeadása.

92-908. kgy. sz. — Csetnek város előjárása közhírré teszi, hogy a város **helypénzszedési joga** 1909. évi január hó 1-től kezdődőleg 19.1 évi december hó 31-ig terjedő 3 egymástán követő évre **1908. szeptember hó 14 napján délelőtt 10 órakor** Csetneken a városházán tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár 1000 korona (egyezer) koroná. Árverezni kívánók az árverést megelőzőleg a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 100 koronát tartoznak az árverést vezető városi bíró kezéhez bántépennyel letenni, esetleg zárt ajánlataikat az árverést megelőzőleg Csetnek város pénztáránál beadni.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek Csetnek város előjárásánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csetnek, 1908. augusztus 5-én.

(2-2.)

Matizs István, h. jegyző.

Schvirlán Pál, bíró.

Görmegyei gyárvállalat azonnali belépésre irodai gyakornokot

keres. Némétül, esetleg tótul is tudók előnyben részesülnek. Megkívánatik polgári vagy kereskedelmi iskolai képesítés. Kezdő fizetés 50 korona havonta. Ajánlatok „Részvénytársaság” jellegre e lap 2-2 kiadóhivatalába küldendők.

Hirdetmény.

A nagyrőcei kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyrőcei takarékpénztár végrehajtónak dr. Bolto Milán nagyrőcei ügyvéd, kirendelt ügygondnok által ügygondnokolt s Amerikában ismeretlen helyen tartózkodó **Korpás Jánosné** szül. Svonovecz Johanna murányhosszuréti volt lakos végrehajtást szenvedő elleni 200 kor. tőkekövetelés s járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőcei kir. járásbírósa) területén lévő Murányhosszurét határában fekvő az 1054. tkvi 1889. sz. végzéssel íj. Svonavecz András javára bekebelezett élet-hosszsiglani haszonélvezeti jogának épségben való megtartásával a Svonavecz Johanna (Korpás Jánosné) végrehajtást szenvedő, Svonavecz Zsuzsanna, (Svonavecz Jánosné és Svonavecz Mária), Sziszik Jánosné mint társtulajdonosok tulajdonát képező a murányhosszuréti 72. sztkjvben foglalt A. I. 2 sor 190. hrsz. szántóra 17 k. ban, a 3 sor 345. hrsz. szántó és rétre (Visne Pole) 56 k. ban, a 4 sor 541. hrsz. szántóra (Hrbok) 64 k. ban, az 5. sor 761 hrsz. szántóra (Horka) 14 k. ban, a 6. sor 782. hrsz. számú rétre (Olehoti) 107 k. ban, a 7. sor 951. hrsz. szántóra (Hrobina) 31 k. ban, a 8. sor 1188. hrsz. szántóra (Visne Pole) 24 k. ban, a 9. sor 1273. hrsz. számú szántóra (Brezinki) 15 k. ban, a 10. sor 1276. hrsz. szántóra (Brezinki) 12 k. ban, a 11. sor 1524. hrsz. rétre (Djelne) 22 k. ban, a 12. sor 1694. hrsz. rétre (Visne Djelne) 14 k. ban, a 13. sor 1943. hrsz. rétre (Zubova) 8 k. ban, a 14. sor 2064. hrsz. számú rétre (Zhrada) 11 k. ban, a 15. sor 2093. hrsz. szántó és rétre (Zhrada) 26 k. ban, az A. II. 1 sor 273. hrsz. szántó és rétre (Visne Pole) 123 k. ban, a 2. sor 1121. hrsz. szántóra (Visne Pole) 20 k. ban, és a 3. sor 1243. hrsz. szántóra (Brezinki) 17 k. ban, továbbá Korpás Jánosné szül. Svonavecz Johanna végrehajtást szenvedő, Svonavecz Jánosné, Svonavecz Zsuzsanna és Sziszik Jánosné szül. Svonavecz Mária mint társtulajdonosok tulajdonát képező a murányhosszuréti 3141. sztkjvben foglalt A. I. sor 255. hrsz. szántóra (Káposztás) 20 k. ban, a 2. sor 285/6. hrsz. szántó és rétre (Visne Pole) 56 k. ban, a 3. sor 585. hrsz. szántóra (Hrubanka) 15 k. ban, a 4. s. 711. hrsz. szántóra (Horka) 14 k. ban, az 5. sor 866. hrsz. szántóra (Obrezore) 26 k. ban, a 6. sor 1045. hrsz. szántóra (Stetanikova) 8 k. ban, a 7. sor 1082. hrsz. szántóra (Visne kúti) 20 k. ban, a 8. sor 1228. hrsz. szántó és rétre (Visne Pole) 45 k. ban, a 9. sor 1343. hrsz. szántóra (Brezinki) 15 k. ban, a 10. sor 1574. hrsz. rétre (Djelne) 40 k. ban, a 11. sor 1612. hrsz. rétre (Visne Djelne) 14 k. ban, a 12. sor 1909. hrsz. rétre (Zubova) 48 k. ban, a 13. sor 1996. hrsz. rétre 26 k. ban, a murányhosszuréti 182. sztkjvben foglalt urbéri erdőlegelőből a Svonavecz Johanna végrehajtást szenvedő nevében a B. 453 és B. 457 sorszámok alatt jegyzett illetőségeire 60 k. ban, a murányhosszuréti 234 sztkjvben foglalt közös legelőből a Svonavecz Johanna nevében B. 116 és B. 115. sorszámok alatt jegyzett illetőségeire 22 k. ban, a murányhosszuréti 308. sztkjvben felvett közös urbéri erdőből a Svonavecz Johanna végrehajtást szenvedő nevében a B. 177. és B. 311. sorszámok alatt jegyzett illetőségeire az árverést 60 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi augusztus hó 27-ik napján** délelőtt 10 órakor Murányhosszurét községi bíró hazánál tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatulni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 1 k. 70 f. 5 k. 60 f. 6 k. 40 f. 1 k. 40 f. 10 k. 70 f. 3 k. 10 f. 2 k. 40 f. 1 k. 50 f. 1 k. 20 f. 2 k. 20 f. 1 k. 40 f. 80 f. 1 k. 10 f. 2 k. 60 f. 12 k. 30 f. 2 k. 1 k. 70 f. 2 k. 5 k. 60 f. 1 k. 50 f. 1 k. 40 f. 2 k. 60 f. 80 f. 2 k. 4 k. 60 f. 1 k. 50 f. 4 k. 1 k. 40 f. 4 k. 80 f. 2 k. 60 f. 6 k. 2 k. 20 f. és 6 korona készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 107. §-a értelmében a bántépennynek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrőcén, 1908. évi július hó 11-ik napján.

A nagyrőcei kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság. **Garda Pál**, kir. járásbíró h.

Kiadó lakás.

A Szijjártó-utca 33 szám alatti házban egy három szoba, konyha, pincze stb. helyiségeket magában foglaló lakás **1908. november 1-től** bérbe vehető, esetleg örök áron is eladó. Bérelni vagy venni szándékozók forduljanak **D. psy József** tulajdonoshoz.

Kitünő asztali bor.

A **Rózsá-utca 22** szám alatti polgári borméréseimben saját kezelésű kitünő **asztali borom** literjét — utczán át — 68 fillérért árusítom.

Rischányi Gyula.

Eladó Maidinger-kályha.

Egy jó karban levő Maidinger kályha eladó. — Rimaszombat, Losonezi utca 51. szám alatt. (1-*)

ELADÓ BUTOR.

Két ágy, két szekrény, két éjjeli szekrény s egy fehér márvány mozdó eladó. — **KINÉL?** Megtudható e lap kiadóhivatalában. 1-4.

Tanulók felfogadtatnak!

Rimaszombatban, az épülőfélben levő új aczélárugyárhoz több egészséges és erős testalkotású, 13—14 éves írni, olvasni tudó fiú 3 évi tanidőre fizetéssel felfogadtatnak. — Az üzem októberre nyílik meg, addig is jelentkezni lehet **Gaál Emil** urnál helyben.

Vendéglő és italmérési jog bérbeadása.

85-908. kgy. sz. — Csetnek város előjárása közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező Csetneken a főtérén levő épületben a **korcsma és vendéglőhelyiségek** valamint a város **italmérés joga** 1909. január hó 1-től kezdődőleg 1914. december hó 31-ig terjedő 6 egymástán követő évre **1908. szept. hó 7 napján d. e. 10 órakor** Csetneken a városházán tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár 1865 kor. (egyezer nyolczszázhatvanöt) koroná. Árverezni kívánók az árverést megelőzőleg a kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 186 kor. 50 fill. tartoznak az árverést vezető városi előjárásnál bántépennyel letenni, esetleg zárt ajánlataikat az árverést megelőzőleg Csetnek város pénztáránál beadni.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek Csetnek város előjárásánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csetnek, 1908. augusztus 5-én.

Matizs István, h. jegyző.

Schvirlán Pál, bíró.

FERENCZY JÓZSEF

CZ. PÓFELSŐRÉSZ-KÉSZÍTŐ
Rimaszombat, Szijjártó-utca 8 sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **Rimaszombatban Szijjártó-utca 8 szám a.** a modern izzós és dívatnak megfelelő **czipőfelsőrész-készítő műhelyt** nyitottam. — Készíték legszebb kivitelben a czipész szakmában előforduló mindennemű felsőrészeket párosat és tucatosat a **saját anyagomból is** és mindennemű különlegességet, elvállalok **sima és holtüzéseket.**

A budapesti czipész-szakkiállításán 1908-ban elsőrendű díszoklevéllel lettem kitüntetve. Több évet tanulmány czéjéből külföldön töltöttem, u. m.: Bécs, Berlin, Bréma, Köln, Karlsruhe, München, Belgrad, Bukarest szóval Európa nagyobb városainak elsőrendű cégeinél szerzett tapasztalataimat Rimaszombatban óhajtom érvényesíteni, miért is tisztelettel kérem, hogy becses rendelésével partfogolni kegyeskedjék. — Szíves partfogásáért eszedezve, maradtam. Kiváló tisztelettel **FERENCZY JÓZSEF.**

Hirdetmény.

A nagyrőcei kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyrőcei takarékpénztár végrehajtónak dr. Hozácz Ferencz ügyvéd nagyrőcei lakos kirendelt ügygondnok által ügygondnokolt s Amerikában ismeretlen helyen tartózkodó **Korpás János** murányhosszuréti volt lakos végrehajtást szenvedő elleni 266 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőcei kir. járásbírósa) területén lévő Murányhosszurét község határában fekvő a murányhosszuréti 92. sztkjvben foglalt ingatlanra az 1054 tkvi, 1889. számú végzéssel íjabb Svonavecz András javára bekebelezett élet-hosszsiglani haszonélvezeti jogai és az 1725. tkvi, 19006. számú végzéssel özv. Svonavecz Jánosné szül. Svonavecz Zsuzsanna javára bekebelezett özv. gy. jogának épségben tar-

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leg gondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehéremémet!
Megtakarít fáradságot és vesződséget
kíméli emélfogyva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

tásával a Korpás János végrehajtást szenvedő, Rohárik Mityás és felesége Levecák Zsuzsanna társtulajdonosok tulajdonát képező (de csak akkor, ha az alább felsorolt birtokrészeket a murányhosszuréti 2. sztkjvben a nagyrőcei népbank javára a 2134. tkvi 1908. szám alatt elrendelt árverésen 1908. évi augusztus hó 5-ik napján el nem adatnak) a murányhosszuréti 21. sztkjvben foglalt A. I. 1 sor 89/b. hrsz. számú rétre (Visne Pole) 12 k. ban, a 2. sor 90. hrsz. belsőlegén épült 126. népsorszámu ház, udvar és kertre 326 k. ban, a 3. sor 244. hrsz. számú rétre (Káposztás) 22 k. ban, az 5. sor 491. hrsz. számú szántóra 32 k. ban, a 6. sor 590. hrsz. szántóra (Hobonka) 11 k. ban, a 7. sor 848. hrsz. számú szántóra (Obrezore) 17 k. ban, a 8. sor 1089. hrsz. számú rétre (Visne kúti) 21 k. ban, a 9. sor 1213. hrsz. szántóra (Visne Pole) 20 k. ban, a 10. sor 1313. hrsz. szántóra (Brezinka) 40 k. ban, a 11. sor 1462. hrsz. szántóra (Hrobina) 32 k. ban, a 12. sor 1638. hrsz. rétre (Visne Djelne) 18 k. ban, a 13. sor 1921. hrsz. rétre (Zubova) 25 k. ban, a 14. sor 2025. hrsz. rétre (Potoski) 24 koronában, továbbá feltétlenül a Korpás János végrehajtást szenvedő, Svonavecz Zsuzsanna, Svonavecz Jánosné, Svonavecz Mária, Sziszik Jánosné, Svonavecz Johanna, Svonavecz András, kinek felesége Krcha Zsuzsanna, kkoru Svonavecz Anna, Györgyei Zsuzsanna tulajdonát képező a murányhosszuréti 92. sztkjvben foglalt A. I. 1 sor 180. hrsz. szántóra (Káposztás) 18 k. ban, a 2. sor 325. hrsz. szántó és rétre (Visne Pole) 56 k. ban, a 3. sor 508. hrsz. szántó és rétre (Hrbok) 34 k. ban, a 4. sor 606. hrsz. szántóra (Hrbok) 12 k. ban, az 5. sor 804. hrsz. rétre (Olehoti) 36 k. ban, a 6. sor 993. hrsz. szántóra (Obrezore) 15 k. ban, a 7. sor 1012. hrsz. szántóra (Obrezore) 12 k. ban, a 8. sor 1195. hrsz. szántóra (Visne Pole) 28 k. ban, a 9. sor 1290. hrsz. szántóra (Brezinka) 46 k. ban, a 10. sor 1503. hrsz. számú rétre (Djelne) 18 k. ban, a 11. sor 1630. hrsz. rétre (Visne Djelne) 11 k. ban, a 12. sor 1934. hrsz. rétre (Zubova) 22 k. ban, a 13. sor 1963. hrsz. rétre (Zubova) 11 k. ban, s végül a murányhosszuréti 182. sztkjvben foglalt urbéri erdőlegelőből a B. 5 alatt Korpás János végrehajtást szenvedő nevében álló 30 k. ban, és a murányhosszuréti 308. sztkjvben foglalt közös urbéri erdőből a B. alatt Korpás János végrehajtást szenvedő elleni álló részre az árverést 60 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi augusztus hó 21-ik napján** délelőtt 10 órakor Murányhosszurét községben, a községi bíró hazánál tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatulni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 1 k. 20 f. 32 k. 2 k. 20 f. 3 k. 20 f. 1 k. 10 f. 1 k. 60 f. 2 k. 10 f. 2 k. 4 k. 3 k. 20 f. 1 k. 80 f. 2 k. 50 f. 2 k. 40 f. 1 k. 80 f. 5 k. 60 f. 3 k. 40 f. 1 k. 20 f. 3 k. 60 f. 1 k. 50 f. 1 k. 20 f. 2 k. 80 f. 4 k. 60 f. 1 k. 80 f. 1 k. 10 f. 2 k. 20 f. 1 k. 10 f. 3 k. és 6 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bántépennynek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrőcén, 1908. július hó 10-ik napján.

A nagyrőcei kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság. **Garda Pál**, kir. járásbíró h.

Birtok-eladás folytán

szarvasmarhák, növendék-marhák, lovak, esikók, juhok és holt felszerelések, u. m.: gépek, szekerek, ekék stb. **szabad kézből eladók.** Ertekezhetni: **Okolicsányi Agoston** föld-birtokosnál **Rimaráhón.** 4-5